

Studiecentrum voor Onderneming en Beurs (SCOB)

Universiteit Antwerpen (www.scob.be)

JAARVERSLAG 2016

Inhoud

Voorwoord	2
Belangrijkste gebeurtenissen van het jaar 2016	2
Doelstellingen van het SCOB	5
Oprichting en organisatiestructuur	6
1.Oprichting	6
2.Organisatiestructuur	6
2.1.Bestuurscollege SCOB (bestuur).....	6
2.2. SCOB (leden)	6
2.3. Research Fellows	6
Werking over het jaar 2016	7
1. Collectievorming	7
2. Databank	8
3. Wetenschappelijk onderzoek	8
3.1. Publicaties	9
3.2. Congressen en/of workshops.....	10
3.3. Deelname aan internationale onderzoeksgroepen.....	10
3.4. Doctoraten	11
3.5. Master thesissen	12
3.6. Uitgevoerde en uit te voeren projecten: een overzicht	12
4. Dienstverlening	13
Financiering	13
Het Centrum voor Bedrijfsgeschiedenis.....	14
Praktische informatie i.v.m. het SCOB	16
Giften en legaten.....	16

Voorwoord

Hierbij bieden we u het jaarverslag over het jaar 2016 aan van het *Studiecentrum voor Onderneming en Beurs* (SCOB), in de loop van 1999 opgericht aan de Universiteit Antwerpen. We zullen in dit jaarverslag een aantal kerngegevens van de vorige jaarverslagen bondig hernemen. De volledige tekst van de vorige jaarverslagen vindt u op de website van het SCOB (www.scob.be).

Het *Studiecentrum voor Onderneming en Beurs* is gegroeid vanuit de toekenning van een vierjarig GOA-BOF project door de Onderzoeksraad van de Universiteit Antwerpen in 1998. Na afloop werd uitgekeken naar de financiering via andere projecten. In België is financiering van *fundamenteel wetenschappelijk onderzoek* immers vrijwel uitsluitend mogelijk via sponsoring en/of (in de tijd beperkte) projecten. In het kader van het SCOB werd de digitalisering van de historische beursdata van de Beurs van Brussel als eerste project aangepakt. Tegelijk werd een vrij groot beursarchief aangelegd.

Met behulp van deze gedigitaliseerde data werden al heel wat door het SCOB ingediende onderzoeksprojecten bekomen. Meerdere artikels en boeken werden gepubliceerd; meerdere doctoraten met succes verdedigd.

Het SCOB heeft inmiddels de digitalisering van de historische reeksen van de Beurs van Brussel afgewerkt en is gestart met een kwaliteitscontrole, naast het verder updaten van de data.

Sinds 2013 werd gestart met het digitaliseren van de Beurs van Antwerpen. In 2014 met de digitalisering van bestuurders.

Belangrijkste gebeurtenissen van het jaar 2016

DOCTORATEN, PROJECTEN, ARTIKELS, CONGRESSEN

Het doctoraat van Veronique Vermoesen werd op 4 maart 2016 met succes verdedigd aan de Universiteit Antwerpen onder de titel: “Corporate governance and corporate finance during crisis periods” [Promotor: Marc Deloof].

DIGITALISERING VAN DE BEURS VAN BRUSSEL (Euronext Brussels)

In 2014 werd de digitalisering van de Beurs van Brussel *op maandelijkse basis* afgerond. Dit betekent dat alle genoteerde aandelen, bedrijfsobligaties en obligaties van

landen, provincies en gemeenten met start- en einddatum werden ingebracht in de SCOB databank. Elk effect werden gekoppeld aan het bedrijf (of de staat, gemeente ...) dat het effect uitgegeven heeft. Van al deze effecten werden dividenden, interesten, hoeveelheden *volledig* verwerkt. Wat betreft de koersen werd voorlopig *één enkele koersdag per maand* gedigitaliseerd. Het digitaliseren van de koersen *op dagelijkse basis* blijft een optie voor de toekomst, afhankelijk van de financiering die hiervoor bekomen kan worden.

Het SCOB werkt aan een grondige kwaliteitscontrole van deze data. Daarnaast worden ook de data voor *Euronext Brussels* continu bijgewerkt en aangevuld.

DIGITALISERING VAN DE BEURS VAN ANTWERPEN

Sinds 2013 werd begonnen met het ontsluiten van de Antwerpse koerslijsten, waarbij vooreerst de IPO's en delistings van alle aandelen en obligaties in de SCOB-databank worden ondergebracht, zodat jobstudenten de koers- en dividendgegevens kunnen invullen. Het (geduldige) ontsluitingswerk van de koerslijsten werd met veel enthousiasme aangepakt door onze vrijwillige medewerker, Hugo Thielemans. Dit werk is inmiddels al gevorderd t/m 1940. Dit liet ons toe om koersgegevens (t/m 1922) ook afgelopen jaar verder in te laten vullen. Eenmaal de koersgegevens afgewerkt zal dat ook gebeuren voor dividendgegevens en kapitaaloperaties.

De beursdata van de Beurs van Antwerpen zijn in het bezit van het SCOB vanaf het jaar 1844. Voor de daaraan voorafgaande jaren werden de archieven van de Rothschilds in Londen doorgenomen, waar volledige koerslijsten voor de periode 1822-1844 ter beschikking zijn.

DIGITALISERING VAN DE BESTUURDERS

Sinds 2014 werd begonnen met het digitaliseren van de lijsten met bestuurders zoals die gepubliceerd werden in o.a. het doctoraat van Julienne Laureyssens [“Industriële Naamloze vennootschappen in België 1819-1857”]. Deze bestuurders worden in de databank gekoppeld aan de diverse bedrijven.

Het (geduldige) ontsluitingswerk van deze lijsten werd met veel enthousiasme aangepakt door onze nieuwe vrijwillige medewerker, Luc Annaert.

UITBOUW BEURSARCHIEF

Sinds 1998 waren de archieven van het SCOB ondergebracht in lokalen op de Middelheimcampus. In de tweede helft van 2012 werd beslist om te verhuizen naar de stadscampus. In overleg met de centrale administratie en de faculteit TEW werden twee archiefruimten toegewezen op de stadscampus, waar de collectie inmiddels werd ondergebracht. De SCOB-medewerkers zelf kregen twee lokalen ter beschikking op het Departement ACF (Accountancy & Finance) van de Faculteit TEW.

De inventaris van de eerste reeks archieven [bevattende talrijke bedrijfsdossiers van beursgenoteerde bedrijven op de Beurs van Brussel] werd eerder al gepubliceerd bij het Rijksarchief. Van de inmiddels verworven archieven werd een inventaris opgemaakt door Karen Van Dijck [historica].

SAMENWERKING MET DE UNIVERSITEIT VAN PARIJS

Het SCOB heeft de afgelopen jaren een uniek beursspecifiek informaticasysteem ontwikkeld voor de verwerking van historische beurs- en bedrijfsgegevens. Dit heeft het SCOB toegelaten om als één van de weinige onderzoekscentra in de wereld een unieke lange termijnreeks met beursdata op te stellen. Er is inmiddels een steeds groeiende belangstelling waar te nemen voor dergelijke gegevens. In het kader daarvan werd aan de Universiteit van Parijs een project toegekend om dit werk eveneens voor de Parijse beurs uit te voeren.

Om de uitvoering van dit project mogelijk te maken werd het SCOB-beursinformaticaprogramma onder licentie verkocht aan de universiteit van Parijs. Teneinde de databank beter aan te passen aan de Parijse noden werden tevens aanpassingen doorgevoerd aan de databank door onze informatici.

Het SCOB zette ook hierna de samenwerking met de Universiteit van Parijs verder. Sinds oktober 2012 worden via een internetconnectie door het SCOB alle listings en delistings van de Parijse aandelen en obligaties sinds 1796 op deze databank aangebracht.

De finale betrachting hierbij is (a) om, eenmaal de Franse databank afgewerkt is, gezamenlijk onderzoek op te starten en (b) om dit later uit te breiden naar andere Europese beurzen, bij voorkeur via het indienen van Europese projectvoorstellen en (c) om te komen tot een integratie van beide databanken.

SAMENWERKING MET HET IFA

Het afgelopen jaar werd een samenwerking opgestart met het “Instituut voor Financiële Archeologie” (IFA) [<http://www.finarcheo.org/index.php>], dat zich o.a. toelegt op het omzetten van gedrukte werken in PDF vorm, in samenwerking met het informaticabedrijf data.be [<https://data.be/>]. Zo werd o.a. de Recueil Financier (1895-1975) in PDF-vorm ter beschikking gesteld. Daarnaast zijn ook nog twee andere projecten in uitvoering: “Les sociétés disparus” en de “Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad”. “Les sociétés disparus” omvat alle faillissementen, fusies, verandering van bedrijfsnamen e.d. van Belgische ondernemingen voor de periode 1873-1986; de “Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad” omvatten statuten, balansen, bestuurders van alle Belgische ondernemingen vanaf 1873. Dit alles maakt dat deze documenten veel vlotter (en sneller) toegankelijk zijn.

Doelstellingen van het SCOB

Het *Studiecentrum voor Onderneming en Beurs* vervult verschillende opdrachten teneinde haar doelstelling waar te maken.

Een eerste opdracht is het verzamelen van bestaande archieven en documentatie m.b.t. het Beurswezen en het inventariseren van het betrokken materiaal. Dit laat toe om aan het publiek en de wetenschappelijke wereld een unieke en gespecialiseerde bibliotheek aan te bieden.

Een tweede opdracht is het transformeren van een aantal gegevens in computer leesbare vorm. Dit geldt in het bijzonder voor de beurskoersen en de dividenden maar eveneens voor de gegevens uit de jaarrekeningen van bedrijven, die als gevolg van de wet van 1873 op de naamloze vennootschappen als bijlage bij het Staatsblad werden gepubliceerd. Hier laat de impact van de ontwikkelingen in de moderne technologie zich ten volle voelen. Immers het is pas door de ontwikkeling inzake informatica (databanken e.a.) dat het mogelijk wordt om de gegevens op papierdrager daadwerkelijk ook hanteerbaar te maken.

Een derde opdracht is het wetenschappelijk onderzoek van de financieel-economische data, het historisch materiaal en de ontwikkeling van informaticasystemen op basis van deze originele dataset.

Oprichting en organisatiestructuur

1. Oprichting

Het Studiecentrum werd officieel opgericht met de toestemming van de Raad van de Universiteit Antwerpen op zijn zitting van 8 juli 1999. Op dat moment waren er in Antwerpen drie universitaire instellingen (UFSIA, RUCA en UIA) die echter vanaf 01/10/2003 ophielden te bestaan en opgingen in de *Universiteit Antwerpen*. Het Studiecentrum organiseert jaarlijks een algemene ledenvergadering en wordt bestuurd door een bestuurscollege, gekozen door deze algemene ledenvergadering.

Het afgelopen jaar werd Prof. Dr. Marc Deloof (TEW-faculteit Universiteit Antwerpen) unaniem verkozen tot secretaris van het bestuurscollege, dit in opvolging van Prof. Dr. Jan Paredaens, die zijn emeritaat opnam. Prof. Dr. Jan Paredaens was vanaf het begin van het SCOB verantwoordelijk voor het ontwerp van de databanksoftware, een opdracht die hij met groot succes, samen met zijn medewerkers, heeft uitgevoerd.

2. Organisatiestructuur

2.1. Bestuurscollege SCOB (bestuur)

Voorzitter: Prof. Dr. Jan Annaert (TEW-faculteit Universiteit Antwerpen)

Ondervoorzitter: Prof. Dr. Em. Helma Houtman-De Smedt (Geschiedenis Universiteit Antwerpen)

Secretaris: Prof. Dr. Marc Deloof (TEW-faculteit Universiteit Antwerpen)

Ere-voorzitter: Prof. Dr. Em. Ludo Cuyvers (TEW-faculteit Universiteit Antwerpen)

2.2. SCOB (leden)

Dr. Frans Buelens (TEW-faculteit Universiteit Antwerpen)

Prof. Dr. Erik Buyst (KULeuven)

Prof. Dr. Marc De Ceuster (TEW-faculteit Universiteit Antwerpen)

2.3. Research Fellows

Dr. Veronique Vermoesen (Faculteit TEW, Universiteit Antwerpen)

Leentje Moortgat (Faculteit TEW, Universiteit Antwerpen)

Gertjan Verdickt (Faculteit TEW, Universiteit Antwerpen)

Werking over het jaar 2016

In het afgelopen jaar werd op elk van de drie vermelde terreinen verder gewerkt.

1. Collectievorming

In de afgelopen jaren wist het SCOB heel wat oorspronkelijke documenten, koerslijsten en archieven te verzamelen, waaronder deze van de Beurs van Antwerpen, Beurs van Brussel, de Beurs van Gent en de Beurs van Luik. Daarnaast werden ook talrijke bedrijfsdossiers van beursgenoteerde bedrijven verzameld (zoals de collectie van de Kredietbank en de historische collectie van de Financieel-Economische Tijd, nu TIJD). Ook werd de omvangrijke collectie van het Comité op het Toezicht van Effecten verworven. Deze collecties zijn voldoende geïnventariseerd om voor de wetenschappelijke wereld ter beschikking te staan.

Ook de overeenkomst met *Euronext Brussels* wordt strikt nageleefd. Hierdoor is het SCOB het exclusieve verzamelpunt voor alle documenten van het beurswezen geworden. Dit in uitvoering van een exclusiviteitsovereenkomst, afgesloten in 2006 tussen *Euronext Brussels* en de *Universiteit Antwerpen*, waardoor alle nog aanwezige archieven op *Euronext Brussels* exclusief overgedragen worden aan het *Studiecentrum voor Onderneming en Beurs* (Universiteit Antwerpen).

Door deze uitgebreide collectie heeft het SCOB zich een positie verworven waardoor het zich terecht als het centrale onderzoekscentrum voor het Beurswezen van België kan positioneren.

Door Hans Willems werd in de loop van zijn doctoraatsonderzoek een eerste (zeer gedetailleerde) inventaris opgemaakt van alle beursdocumenten ontvangen t/m 2002 [gepubliceerd bij het Rijksarchief]. In 2013 werd een bijkomende (eerste) inventaris opgemaakt van alle nieuwe documenten ontvangen sinds 2003. Daarvoor zorgde Karen Van Dijck, historica en master in de Archivistiek (Erfgoedbeheer en Hedendaags Documentbeheer).

Helma Houtman-De Smedt werd door het Dagelijks bestuur van de TEW-faculteit in zijn zitting van 29 november 2016 aangesteld als vrijwillig medewerker aan het Studiecentrum voor Onderneming en Beurs (SCOB) voor de periode van 1 december 2016 tot en met 30 september 2017 om het archief en de documentatie die aan het SCOB werden toevertrouwd (Beurs van Brussel, Beurs van Antwerpen en unieke documentatie i.v.m. het

beurswezen en de beursgenoteerde bedrijven) onder haar hoede te nemen, d.w.z. te ordenen en te inventariseren.

2. Databank

Wat betreft het invoeren van de beursgegevens in de databank werd het werk verder gezet. Bij de opstart van het SCOB werd beslist om de invoer van data in grote gehelen door te voeren: eerst de aandelen, daarna de overheidsobligaties en tenslotte de bedrijfsobligaties en de gemeentelijke obligaties. Dit alles voor de Beurs van Brussel. Dit werk werd anno 2014 volledig afgerond, weliswaar slechts *op maandelijkse basis*.

De databank wordt voortdurend geactualiseerd waarbij alle nieuwe listings en alle delistings op Euronext Brussel worden bijgehouden en in de databank aangebracht. Ook wordt alle informatie m.b.t. koersen, dividenden, hoeveelheden, kapitaaloperaties verder opgevolgd en verwerkt. Daarnaast wordt momenteel gewerkt aan een grondige kwaliteitscontrole van de data.

In de loop van 2013 werd gestart met het voorbereidend werk om data van de Beurs van Antwerpen in te voeren: het ontsluiten van de authentieke koerslijsten, waarbij alle IPO's en delistings van bedrijven, gerangschikt volgens hun sector, in de SCOB databank worden ingebracht. Dit werk werd inmiddels uitgevoerd t/m het jaar 1940. Dit liet ons toe om met de hulp van jobstudenten de nodige koersgegevens te digitaliseren t/m 1922, iets wat ook de komende jaren zal verder gezet worden, waarna overigens ook andere gegevens zoals dividenden en hoeveelheden aandelen/obligaties zullen kunnen worden ingebracht.

In de loop van 2014 werd gestart met het digitaliseren van de bestuurders van bedrijven zoals die gepubliceerd werden in o.a. het doctoraat van Julienne Laureyssens [“Industriële Naamloze vennootschappen in België 1819-1857”]. Deze bestuurders worden in de databank gekoppeld aan de diverse bedrijven.

3. Wetenschappelijk onderzoek

Tijdens de afgelopen jaren hebben de diverse medewerkers van het *Studiecentrum voor Onderneming en Beurs* zich verder ingezet om het datamateriaal te gebruiken voor wetenschappelijke activiteiten. Dit resulteerde in onderzoeksprojecten, publicaties, de deelname aan een aantal wetenschappelijke congressen en het met succes verdedigen van twee doctoraten.

3.1. Publicaties

Een volledig overzicht van de lijst met publicaties is terug te vinden op de website van SCOB (www.scob.be). De publicaties van het afgelopen jaar (of geaccepteerde maar nog niet gedrukte publicaties) omvatten (in alfabetische volgorde van de auteurs):

Annaert Jan, Buelens Frans & Riva Angelo, 'Financial history databases. Old data, old issues, new insights?' in: Chambers David and Dimson Elroy (eds.), *Financial Market History. Reflections on the Past for Investors Today*, CFA Institute Research Foundation (accepted; forthcoming).

Buelens Frans, Helma De Smedt & Hans Willems (2014), The (de)regulation of the Brussels Stock Exchange around 1865-1875, *Bankhistorisches Archiv* 40 (1-2), pp.3-22 [Gepubliceerd in 2016 met vertraging].

Buelens Frans, Cuyvers Ludo, Deloof Marc, Houtman-De Smedt Helma (2016), 'The performance of Belgian enterprises in the 20th century', in: Cassis, Youssef [edit.], *The performance of european business in the twentieth century*, Oxford, Oxford University Press, pp. 55-71

Buelens Frans and Ewout Frankema (2016) 'Colonial Adventures in Tropical Agriculture. New Estimates of Returns to Investment in the Netherlands Indies, 1919-1938.' *Cliometrica* 10, 2, pp. 197-224

Deloof Marc, Veronique Vermoesen (2016), 'The value of corporate boards during the Great Depression in Belgium', *Explorations in Economic History*, vol. 62, pp. 108-123.

Pierenkemper Toni, Houtman-De Smedt Helma, Buelens Frans, Cuyvers Ludo, Deloof Marc (2016), 'Old industries in Europe, 1911-2000', in: Cassis, Youssef [edit.], *The performance of european business in the twentieth century*, Oxford, Oxford University Press, pp. 171-189

Puttevils Jeroen, Marc Deloof, 'Pricing and marketing risk in marine insurance in sixteenth-century Antwerp', *Journal of Economic History* (accepted for publication)

3.2. Congressen en/of workshops

Meerdere papers werden gepresenteerd op internationale congressen en workshops:

Annaert Jan & Buelens Frans, 'Building up historical financial databases (Belgium)',
Workshop: "Building up : historical financial and banking databases", Workshop
georganiseerd door Banque de France & Paris School of Economics, Parijs, 6-7 april 2016

Buelens Frans, 'Returns on foreign investment during the pre-1914 era: the case of Russia',
Brussel: Université Libre de Bruxelles, DAG VAN DE NIEUWSTE GESCHIEDENIS / JOURNEE
DE L'HISTOIRE CONTEMPORAINE 2016, 29 april 2016

Deloof Marc, 'Investor protection, taxation and dividend policy: Long-run evidence, 1838-
2012', Edinburgh Conference on Legal Institutions and Finance, Edinburgh, 13 Juni 2016

Deloof Marc, 'Investor protection, taxation and dividend policy: Long-run evidence, 1838-
2012', European Social Science History Conference, Valencia, 30 Maart – 2 April 2016

Moortgat Leentje, 'Investor protection, taxation and dividend policy: Long-run evidence,
1838-2012', Economic History Society Annual Conference, Cambridge, 1 – 3 April 2016

3.3. Deelname aan internationale onderzoeksgroepen

Het SCOB werkt sinds 2011 samen met de Universiteit van Parijs waarbij het SCOB zijn expertise ter beschikking stelt voor het uitwerken van een gelijkaardige databank (zoals ze bestaat binnen SCOB voor de Belgische beurs) voor de Franse beursdata. De (Belgische) Oracle databank werd daarbij met succes aangepast overeenkomstig de specifieke kenmerken van de Franse koerslijsten. Eind 2012 werd gestart met het (via internet) invoeren van alle listings/delistings voor de Franse Beurs.

Het SCOB is vertegenwoordigd in het wetenschappelijk comité dat de constructie van de Franse databank begeleidt.

Met deze samenwerking werd een eerste stap gezet in de internationale samenwerkingsstrategie van het SCOB in de realisatie van een grote Europese onderzoeksgroep voor financiële gegevens.

Het SCOB participeert in het project uitgaande van Elroy Dimson, Paul Marsh en Mike Staunton (*London School of Economics*) die naast het opstellen van de DMS databank¹ jaarlijks een publicatie verzorgen, met een uitgebreide analyse van de data van de belangrijkste (beurs)landen, waaronder die van België, aangeleverd door het SCOB. Een publicatie eerst uitgegeven onder de naam "*Millenium Book*" (daarna "*Triumph of the Optimists: 101 Years of Global Investment Returns*", momenteel "*Credit Suisse Global Investment Returns Yearbook 2016*").

De jarenlange samenwerking met een Europese onderzoeksgroep onder leiding van Youssef Cassis rond de performance van Europese ondernemingen in de 20ste eeuw werd dit jaar bekroond met een boekwerk uitgegeven bij Oxford University Press: 'The performance of Belgian enterprises in the 20th century' [zie bij publicaties].

3.4. Doctoraten

Zoals hoger vermeld kon Vermoesen Veronique haar doctoraat afwerken en werd het in maart 2016 met succes verdedigd onder de titel "*Corporate governance and corporate finance during crisis periods*" (promotor: Marc Deloof).

Momenteel worden er aan de Universiteit Antwerpen twee nieuwe doctoraten voorbereid die gebruik maken van SCOB-data:

- Leentje Moortgat werkt aan een doctoraat rond de dividendpolitiek van Belgische ondernemingen (promotor: Marc Deloof & Jan Annaert).
- Gertjan Verdickt werkt aan een doctoraat rond voorspelbaarheid van returns "*The predictability of returns and dividend growth rates: long-run evidence*" (promotor: Jan Annaert & Marc Deloof).

¹ De DMS databank (genoemd naar Dimson, Marsh en Staunton) omvat een collectie van beursdata van nationale onderzoeksinstituten uit de belangrijkste landen. Voor België levert het SCOB hiervoor de data aan.

3.5. Master thesissen

Elk jaar trachten we ook eindejaarsstudenten te betrekken bij het SCOB. Daaruit vloeien dikwijls interessante studies voort. Zo werd het voorbije academiejaar een thesis gemaakt door Jonathan Donck met als titel: "Analyse van de beleggingsprestaties van de holding GBL."

3.6. Uitgevoerde en uit te voeren projecten: een overzicht

Meerdere bijkomende projecten werden bekomen in de afgelopen jaren waarvan er al verschillende met succes bekroond werden:

1. Een FWO mandaat van aspirant aan de heer Hans Willems (Departement Geschiedenis) (promotor: Professor Greta Devos). Hans Willems promoveerde in 2006 tot Doctor in de Geschiedenis en is momenteel werkzaam als stafmedewerker op het FWO.
2. Een vierjarig FWO-project aan Professor Marc Deloof (TEW Faculteit) i.s.m. de Professoren Jan Annaert en Marc De Ceuster met als titel: "*De Financieringspolitiek van Belgische Beursgenoteerde Ondernemingen. Een langetermijnperspectief*". Dit resulteerde in het doctoraat van Wouter Van Overfelt begin 2008.
3. Een tweejarig BOF-NOI project (2002-2004) aan Professor Julien van den Broeck (TEW Faculteit) ("*Financieel-historische analyse van beursgerelateerde data van de Belgische spoorwegsector*"). Dit resulteerde in meerdere publicaties waaronder een boek over de beursgenoteerde spoorwegsector.
4. Een project van de Nationale Bank ter ontsluiting van de beurskrant "*Moniteur des Intérêts Matériels*" (promotor woordvoerder: Ludo Cuyvers)
5. Een tweejarig BOF-NOI project aan Professor Stefaan Marysse (TEW Faculteit) i.s.m. Professor Helma Houtman-Desmedt ("*Financieel-historische analyse van beursgerelateerde data van de Belgische bedrijven in Congo in de periode 1891-1960*").
6. Een vierjarig FWO project aan Professor Marc Deloof i.s.m. Professor Ludo Cuyvers rond "*Interlocking boards of directors and the accumulation of directorships: an investigation into the causes and consequences for the companies involved*" (2004-2007). Op basis van dit project behaalde An Rommens haar doctoraat begin 2008.
7. Een project op het mecenaat van de Nationale Bank (2006) rond de TOP-20 van de Belgische aandelen (1832-2005) (promotor woordvoerder: Ludo Cuyvers)

8. Een vierjarig FWO project (2007-2010) met als thema “*Voorspelbaarheid van financiële rendementen op lange termijn: robuustheidsonderzoek en invloed van institutionele veranderingen*” (promotor woordvoerder: Marc De Ceuster)
9. Een vierjarig FWO project aan Professor Marc Deloof i.s.m. Professor Ludo Cuyvers met als titel: “*Business groups, political connections and institutions: a long-term analysis*” (2007-2010). Op dit onderwerp promoveerde in 2011 Mihaela-Livia Ghita.
10. Een project op het mecenaat van de Nationale Bank (2011) rond het opstellen van een rendementsindex voor de Belgische overheidsobligaties (Jan Annaert en Marc Deloof)
11. Een vierjarig project rond de dividendpolitiek van Belgische ondernemingen (Jan Annaert en Marc Deloof) (2013-2017). Op dit onderwerp werkt Leentje Moortgat. Ze verkreeg een FWO mandaat van aspirant in oktober 2014. Het mandaat loopt af in 2019.
12. Een vierjarig project rond de voorspelbaarheid van returns (Jan Annaert en Marc Deloof) (2015-2018) (titel : “*The predictability of returns and dividend growth rates: long-run evidence*”). Op dit onderwerp werkt Gertjan Verdickt.

4. Dienstverlening

Het Studiecentrum heeft naast een wetenschappelijke opdracht ook de opdracht een stuk dienstverlening naar de gemeenschap toe te verlenen, iets waartoe de Universiteit Antwerpen zich uitdrukkelijk geëngageerd heeft bij het afsluiten van de overdrachtsovereenkomsten met de beurzen van Antwerpen en Brussel.

In het afgelopen jaar deden, net zoals voorheen, meerdere instellingen of individuele personen een beroep op de diensten van het Studiecentrum. Zo werd er door verschillende thesisstudenten een beroep gedaan op stukken uit de (publiek toegankelijke) collectie van het *Studiecentrum voor Onderneming en Beurs*. Ook met de financiële krant “DE TIJD” en Euronext Brussels verliep de wederzijdse samenwerking uitstekend en konden we nuttige informatie aanleveren.

Ook individuele vragen naar informatie kwamen op regelmatige tijdstippen binnen en konden steeds met goed gevolg beantwoord worden.

Financiering

Het Studiecentrum werd opgestart als gevolg van de toekenning van een (inmiddels afgelopen) vierjarig GOA-project.

Dank zij a) nieuwe projecten (zie hoger) en b) sponsoring kon een behoorlijke werking verzekerd worden. In het afgelopen jaar konden we (zoals steeds) beroep doen op onze trouwste sponsor, de *Association pour la défense des intérêts des détenteurs de fonds publics*. Geregeld overleg met de door deze vereniging aangestelde contactpersonen, de heer *Walter Van Glabbeek* daarin bijgestaan door de heer *Herman De Decker*, was voor beide partijen uiterst vruchtbaar. Dit maakt dat de continuïteit van het Studiecentrum door dit alles voor de komende jaren zeker verzekerd is. Last but not least konden we ook op de vrijwillige maar zeer waardevolle inzet van Hugo Thielemans en Luc Annaert rekenen.

Het Centrum voor Bedrijfs geschiedenis

Het Centrum voor Bedrijfs geschiedenis werkt sinds 2009 actief samen met het SCOB. Het Centrum voor Bedrijfs geschiedenis werd in oktober 1971 gesticht in de schoot van het toenmalige Departement Geschiedenis van de toenmalige UFSIA. Het centrum werd in de voorbije decennia achtereenvolgens geleid door Prof. Dr. R. Baetens, Prof. Dr. A. Thijs en Prof. Dr. G. Devos. Sinds 2009 is Prof. Dr. Helma De Smedt ervoor verantwoordelijk. Sinds Prof. Dr. G. Devos in april 2008 met emeritaat ging, werd Prof. Dr. Helma De Smedt belast met de werking van het CBG. Gegeven dat het SCOB en het CBG min of meer op dezelfde materie werken werd besloten beide centra aan mekaar te linken. Karen Van Dijck ordende en inventariseerde in het kader van haar masterscriptie Archivistiek (promotor Prof. dr. Gustaaf Janssens en begeleider ter plaatse Helma De Smedt) het 'kernarchief' van de uitgeverij-drukkerij Dessain (Mechelen), 1855-1970, bewaard in het Centrum voor Bedrijfs geschiedenis.

In de loop van 2016 werden een aantal in het CBG bewaarde archiefbestanden - na volledig nazicht op basis van reeds bestaande inventarissen - herverpakt in zuurvrij papier en zuurvrije archiefdozen. De inventarissen werden gecorrigeerd en aangevuld. Het gaat om de archiefbestanden van:

1. Raffineries de soufre réunies et Koch & Reis Société Anonyme, 1868 – 1959
2. Naamloze Vennootschap de Handels- en Nijverheidsvereniging (La Javanaise), 1900-1970
3. E. de Beukelaer & Cie en De Beukelaer's Fabrieken, 1898 – 1966
4. Beheerdersarchieven René Goris:

- Beheerdersarchief De Beukelaer 1918-1979
- Société Anonyme Hotel Osterrieth, 1952 – 1975
- Immo-Paribas Société Anonyme, 1975 – 1979
- Etablissements J. Schuybroeck Société Anonyme, 1953 – 1969
- Economische Raad van de Provincie Antwerpen (E.R.A.), 1956 – 1979
- Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij Antwerpen (G.O.M.), 1976- 1979
- Gewestelijke Economische Raad voor Vlaanderen (G.E.R.V.), 1971- 1975
- Commissie Gewestplan; raadslid, 1958 – 1969
- Antwerps Centrum voor Productiviteitsbevordering V.Z.W. (A.C.P), 1956 – 1977
- Vereniging voor Economie (V.V.E.); medewerker, 1960
- Vervolmakingscentrum voor bedrijfsleiding der Universiteit te Leuven, 1965 – 1966
- Vereniging voor politieke en sociale studies, 1972
- Redevoeringen en teksten, 1933 – 1980
- Diverse documentatie en persknipsels, 1934 – 1969
- Landelijk Algemeen Christelijk Verbond van Werkgevers (L.A.C.V.W.), Algemeen Christelijk Verbond van werkgevers (A.C.V.W.), Federatie van Katholieke Werkgevers van België (F.E.K.A.W.E.) en Association des patrons et ingénieurs de Belgique (A.P.I.C.), 1940- 1962

De definitieve inventarissen zullen na een laatste nazicht op de website van SCOB worden geplaatst. Momenteel wordt de documentatie van Uitgeverij- Drukkerij Stockmans geordend en geïnventariseerd.

Voor een overzicht van de werking van het CBG zie <http://www.scob.be/>.

Praktische informatie i.v.m. het SCOB

STUDIECENTRUM VOOR ONDERNEMING EN BEURS,

UNIVERSITEIT ANTWERPEN, Prinsstraat 13, 2000 Antwerpen (Lokalen B.302 en B.303),
website: <http://www.scob.be>

Voorzitter: Prof. Dr. Jan Annaert (Universiteit Antwerpen, TEW Faculteit), Prinsstraat 13,
2000 Antwerpen (tel.: 03-265 41 63; Email: Jan.Annaert@uantwerpen.be)

Bankrekening (STUDIECENTRUM VOOR ONDERNEMING EN BEURS):

IBAN: BE57 7350 0799 7535

BIC: KREDBEBB

ADRES: KBC, Rubens KBC Toren, Eiermarkt 20, 2000, Antwerpen.

NOTA:

Deze rekening is een rekening van de Universiteit Antwerpen !

Overschrijvingen ten voordele van het SCOB dienen STEEDS de code RA130013 te vermelden

Giften en legaten

Het SCOB heeft in het kader van de Universiteit Antwerpen ook de mogelijkheid om giften en legaten te ontvangen van personen en/of instellingen die wensen bij te dragen tot de reconstructie van het financieel verleden van het land.